Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 15 **Poznań, dnia 1 sierpnia 1938** **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**

ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95 i 48-98

Umowa gospodarcza polsko - niemiecka.

Sytuacja gospodarcza i polityczna Polski i Niemiec stworzyła warunki, w których wzajemne oddziaływania zawsze musiały być silne i stosunki gospodarcze obu organizmów gospodarczych poważnie musiały się zazębiać. Biorąc przy tym pod uwagę proporcję wyposażenia i siły gospodarczej obu państw, zauważyć trzeba, że szczególnie wpływ Rzeszy musiał być zawsze silny i niewątpliwie na długo pozostanie takim na wewnętrzne stosunki gospodarcze Polski i charakter jej stosunków zagranicznych.

Z takiej sytuacji geopolitycznej w jakiej znajduje się Polska w stosunku do Niemiec niedaleka niestety droga prowadzi do znacznego uzależnienia się gospodarczego, a w dalszej konsekwencji może i politycznego.

Stąd płynie duże znaczenie i poważna odpowiedzialność przy wszelkiego rodzaju układach gospodarczych, stąd i pewna ostrożność w pertraktacjach jest łatwą do zrozumienia. Fakt, że Niemcy wypełniają już ca $^{1}/_{4}$ naszych obrotów zagranicznych ilustruje nam należycie całą tę sytuację.

Obowiązująca dotąd między Polską a Niemcami umowa gospodarcza z 4 XI 1935, przedłużona 20 II 1937 została ułożona i była wykonywana zawsze pod pewnego rodzaju kuratelą czynników ścisłej politycznych (szczególnie ze strony Trzeciej Rzeszy). Biorąc pod uwagę ten moment, dość kłopotliwy przy gospodarczej ocenie wartości umowy, biorąc dalej pod uwagę nienaturalne i na skutek tego wybitnie zreglamentowane stosunki finansowo-dewizowe (znów głównie w Niemczech), można z tymi zastrzeżeniami wydać opinię dość korzystną o rezultatach gospodarczych obowiązującej umowy.

Ten stan rzeczy był pierwszym punktem wyjścia przy pracach dokoła zawarcia nowej umowy gospodarczej, co ostatecznie sfinalizowane zostało w dniu 1 lipca br. Konieczność nowej umowy wyłoniła się ze zmiany stosunków politycznych przez wchłonięcie Austrii do Niemiec.

Polskie starania przy pertraktacjach szły przede wszystkim w tym kierunku, by możliwie ocalić szereg dość korzystnych cech naszej wymiany handlowej z b. Austrią. Trzeba tu dodać, że charakter naszych stosunków z Austrią był zgoła odmienny niż miało to miejsce z Niemcami.

W tych warunkach, przy zachowaniu oczywiście przeważającego charakteru postulatów gospodarczych Niemiec, nowa umowa stała się do pewnego stopnia kompilacją obowiązującej już poprzednio umowy polsko - niemieckiej z listopada 1935 i polsko - austriackiej z października 1933 r.

Nowa umowa wejdzie w życie z dniem 1 września b. r. na okres $2^{1}/_{2}$ lat, tj. do końca lutego 1941 r. i składa się z zasadniczej umowy wraz z załącznikami celnymi i weterynaryjnymi i układu rozrachunkowego. Podobnie jak poprzednia umowa, tak i nowopodpisana zaopatrzona jest w klauzulę najwyższego uprzywilejowania. Z dniem wejścia w życie nowej umowy przestaną obowiązywać poprzednie umowy zarówno z Niemcami, jak i z Austrią, a w szczególności stawki celne, stosowane w handlu z Austrią i dokonywana jeszcze na tym odcinku (polsko - austriackim) akcja clearingowa zostanie przerwaną.

Ujmując szczegóły nowej polskiej umowy podkreślić należy znaczny wzrost listy stawek konwencyjnych, przyznanych przez Polskę na przewóz z Niemiec (z 70 do 286). Tłumaczy się to częściowo kumulacją zniżek z umowy z Niemcami i z Austrią. Zniżki te dotyczą w większej mierze artykułów chemicznych, skórzanych, dzianych, wyrobów z papieru, szkła, wyrobów metalowych, maszyn i aparatów, precyzyjnych instrumentów itp. Nieproporcjonalną szczupłość listy konwencyjnej przyznanej Polsce przez Niemcy (11 pozycyj) tłumaczą nasze sfery rządowe faktem, że nasz eksport do Niemiec i tak będzie w dużej mierze bezcłowy (na mocy normalnej taryfy niemieckiej — głównie w odniesieniu do wielu surowców) lub, że odbywać się będzie na podstawie specjalnych umów branżowych na dostawę loco granica.

Ten stan rzeczy, a mianowicie uzależnienie taryfy naszego importu raczej na samej dwustronnej umowie, a eksportu przede wszystkim na jednostronnych aktach drugiego kontrahenta, nie wydaje nam się w zasadzie zupełnie trafnym, choćby nawet w konkretnym wypadku miało to nie wyglądać niebezpiecznie.

Przy przewidywaniu rozmiarów dalszych transakcyj wzięto pod uwagę wzrastającą dynamikę, jaka cechuje ostatni okres. Określono przeto poziom rocznych obrotów na sumę 260 milionów złotych. Stanowi to wzrost o 10%, jeżeli podsumuje się dotychczasowe faktyczne obroty polsko - niemieckie i polsko - austriackie.

Gros eksportu polskiego do Niemiec wypełni rolnictwo (70%), reszta we wysokości 30% przypadnie na przemysł. W ramach zaś przemysłu eksport obsługiwać będzie przede wszystkim górnictwo (węgiel kamienny), hutnictwo, przemysł cynkowy, artykułów węglopochodnych, oraz w pewnym stopniu przemysł włókienniczy.

Oznacza to fakt, że i nadal niestety inne gałęzie przemysłu (w tej mierze większość przemysłu wielkopolskiego) będą poważnie zainteresowane obrotem polsko - niemieckim, ale od strony konkurencji artykułów niemieckich na polskim rynku zbytu. Udział ich natomiast w eksporcie polskim do Niemiec będzie ciągle jeszcze stosunkowo nikły.

Tak przedstawiają się ogólne zarysy umowy gospodarczej z Niemcami, która obowiązywać będzie od 1 września br.

Jeżeli chodzi o układ rozrachunkowy to nie nastąpiły tu poważniejsze zmiany w stosunku do stanu dotychczasowego, pominąwszy wspomniany już fakt, że zniesiona zostanie odrębność dotychczasowego rozliczania się między Bankiem Polskim i Austriackim Bankiem Narodowym, a całość tych zagadnień ujmie Polski Instytut Rozrachunkowy z jednej, a Niemiecka Kasa Rozrachunkowa z drugiej strony.

W tej dziedzinie utrzymane zostały też w Niemczech t. zw. konta Aski, pozwalające niektórym eksporterom polskim, czyniącym zakupy w Niemczech na pokrywanie przysługujących im za eksport należności przez własny import z Niemiec.

Całość nadzoru nad wykonywaniem umów pozostanie i nadal w rękach komisyj rządowych każdej ze stron, które będą odbywały podobnie jak dotąd specjalne okresowe sesje.

Nową umową do pewnego stopnia stabilizuje się stan rzeczy na dalszych 2 i pół roku. Nie oznacza to jednak, by każdy z kontrahentów nie miał w tym czasie czynić wysiłków, by normalny układ sił między stronami, który zawsze w gruncie rzeczy w sposób przemożny wpływa na treść układów, przechylić na swoją korzyść. Szczególne wysiłki w tym kierunku będzie musiała czynić Polska, jeżeli nie będzie chciała nazbyt

się na dłuższą metę uzależnić od Niemiec. Konsekwetne i szybkie realizowanie hasła uprzemysłowienia Polski będzie tu oczywiście warunkiem zasadniczym. Tą drogą uzyskałaby Polska zarówno pożądaną niezależność od importu artykułów przemysłowych z Niemiec, jak i mogłaby podnieść wartościowość swego eksportu przez zastąpienie eksportu surowcowego i eksportu czysto rolniczego przez eksport uszlachetniony, przetworów rolniczych itp. W ten sposób dążyć należy konsekwetnie do zwiększenia i rozszerzenia aktywnej roli polskiego przemysłu przetwórczego w eksporcie polskim do Niemiec.

R.

Wzrost produkcji, konsumcji i zatrudnienia w Polsce w I półroczu 1938 r.

Mimo, że nie posiadamy jeszcze kompletnych danych statystycznych za pierwszych 6 miesięcy r. b., to jednak na podstawie danych z okresu styczeń—maj r. b. możemy odtworzyć do pewnego stopnia wierne odbicie sytuacji gospodarczej, jaka panowała w I półroczu r. b. Analiza pozwoli nam równocześnie wysnuć horoskopy do koniunktury gospodarczej w II półroczu rb.

Stwierdzić na wstępie należy, że w I półroczu r. 1937, roku niewątpliwej poprawy gospodarczej, nasza wewnętrzna sytuacja gospodarcza kształtowała się do pewnego stopnia podobnie, jak w I półroczu r. b. Tak samo zaznaczył się wzrost produkcji przemysłowej, obrotów, konsumcji, oraz wzrost zatrudnienia.

Świadczy o tym niezbicie znaczne stosunkowo zwiększenie spożycia węgla kamiennego tego podstawowego surowca dla wszelkiej produkcji przemysłowej. Powyższe stwierdza dalej wzrost produkcji w dziedzinie przemysłu metalowego, włókienniczego, papierniczego, chemicznego i i. Wzrost spożycia nawozów sztucznych wiąże się ściśle z poprawą w rolnictwie. Wreszcie należy zwrócić uwagę na wzrost wytwórczości masowej, co jest przedmiotem spożycia najszerszych rzesz społeczeństwa.

Rosnące tempo robót publicznych i wzmagająca się produkcja spowodowały w znacznym stopniu rozładowanie bezrobocia. Ilość bezrobotnych od 1 stycznia do maja r. b. zmniejszyła się o przeszło 250 tys., czyli o połowę. Podkreślić tu jednak należy, że akcja inwestycyjna nie osiągnęła swego szczytowego punktu.

Jeśli chodzi o to, jakie przed nami otwierają się perspektywy gospodarcze w II półroczu r. b., to na podstawie danych z I półrocza, wskazujących na znaczną poprawę koniunktury, można powołać się jeszcze na szereg faktów i okoliczności, które pozwalają przypuszczać, że tempo naszego życia gospodarczego w najbliższym okresie nie tylko nie osłabnie, ale że i nadal będzie wzrastało pomyślnie.

Do momentów tych zaliczyć należy: a) fakt, że poszczególne placówki przemysłowe na podstawie niedawno weszłej w życie ustawy o ulgach inwestycyjnych przystąpią do wykonywania u siebie programu inwestycyjnego, b) w wielu dziedzinach gospodarczych dał się zaobserwować bardzo poważnie wzmożony ruch inwestycyjny, polegający na tym, że liczne zakłady sprowadziły szereg maszyn i aparatów, które bądź zostały zmontowane, bądź też w najbliższym czasie zostaną puszczone w ruch. W okresie 5 miesięcy r. b. wartość sprowadzonych maszyn i aparatów wzrosła niemal dwukrotnie, gdyż wynosiła 74 mil. zł wobec 38 mil. zł z tego okresu roku ub. Puszczenie w ruch maszyn tych niewątpliwie podniesie produkcję i powiększy ilość zatrudnionych osób.

Na podstawie tych cyfr i faktów możemy stwierdzić, że w II półrocze w 1938 roku wkraczamy z poważnym dorobkiem, który stwarza dla rozwoju gospodarczego naszego kraju pomyślne horoskopy.

IX Targi Wołyńskie w Równem 11—25 września 1938 r.

Już teraz stwierdzić można śmiało, że tegoroczne IX Targi Wołyńskie w Równem, które będą wielkim świętem gospodarczym Wołynia w dniach 11—25 września 1938 r., zapowiadają się jak najpomyślniej. Poza dawnymi wystawcami, którzy zgłosili się, jak corocznie, niemal w komplecie, nadchodzą wciąż zgłoszenia nowych firm, których sukces na Wołyniu będzie niewątpliwie znaczny, gdyż przynoszą artykuły na Kresach nieprodukowane a potrzebne. Zgłasza się przemysł tekstylny, chemiczny, maszyn i narzędzi rolniczych, motoryzacyjny, zgłasza się gremialnie przemysł i handel z Wielkopolski, rezerwując sobie w tym roku jeden z największych pawilonów targowych.

Wołyń występuje z całością swej różnorodnej i bogatej produkcji rolnej, kamieniarskiej, drzewnej i przemysłowej. W nowych, bogatszych ramach wystąpi turystyka wołyńska, wystąpi wreszcie jeden z największych samorządów wołyńskich ilustrując swój bogaty dorobek w ciągu dwudziestolecia państwowości Polski. Zapowiedziane są liczne zjazdy i wycieczki. Obok Targów fungować będzie olbrzymie „Wesołe Miasteczko".

Firmy i zakłady, zwłaszcza poza wołyńskie, pragnące zapoznać publiczność Kresów Wschodnich ze swą produkcją, powinny jak najszybciej nadsyłać zgłoszenia, gdyż wobec wielkiego zainteresowania, jakie budzą tegoroczne IX Targi Wołyńskie w Równem, im bliżej dnia otwarcia Targów, tym trudniej będzie dobrać odpowiednie stoisko.

Wszelkich informacyj w sprawie udziału w Targach Wołyńskich przedsiębiorstw przemysłowych z Wielkopolski udziela Związek Fabrykantów w Poznaniu.

Związek Fabrykantów donosi, że w jego biurze został zainstalowany nowy telefon, tak, że posiada obecnie nr. nr.:

25-95 i 48-98

Jak składać odwołania od wymiaru podatków.

Odwołania we wszystkich podatkach są uregulowane jedną ustawą, a mianowicie ordynacją podatkową z 15 marca 1934 r., co stwarza znaczne udogodnienie dla władz i płatników. Termin do odwołań w sprawach podatkowych wynosi 30 dni licząc od dnia doręczenia płatnikowi wymiaru podatku.

Płatnik może zażądać uzasadnienia wymiaru na piśmie. W tym wypadku władza wymiarowa obowiązana jest udzielić tego uzasadnienia na piśmie płatnikowi w ciągu dni 7, a okresu tego do terminu odwoławczego nie wlicza się. Instancja odwoławcza rozpatruje jedynie zarzuty konkretne, t. j. takie, które, jeżeliby okazały się uzasadnione, mają wpływ na cyfrowe ustalenie sumy obrotu i są dostatecznie sprecyzowane tak, iż władza ma możność ścisłego określenia faktu, o który stronie chodzi (wyrok NTA L. Rej. 2419/34).

Odwołanie winno zawierać imię i nazwisko oraz adres osoby odwołującej się oraz wskazywać władzę odwoławczą. Jeżeli odwołanie nie jest podpisane przez płatnika, władza wezwie go do uzupełnienia tego braku w terminie tygodniowym — a po bezskutecznym upływie tego terminu pozostawi odwołanie bez biegu. W odwołaniu płatnik może powoływać się na wszelkie dowody za wyjątkiem tych, których przed wydaniem orzeczenia władzy nie przedstawił mimo, że był z mocy ustawy do tego obowiązany lub został wezwany do ich przedstawienia, chyba, że niemożność swą usprawiedliwi.

Opłaty od odwołań wynoszą 2 złote w znaczkach stemplowych, a jeśli płatnik prosił o zawiadomienie go o terminie odwołania dla złożenia ustnych wyjaśnień — to specjalna opłata wynosi ½ proc. spornej sumy, najmniej jednak 2 zł, a najwięcej 50 zł.

Wycieczka gospodarcza do C. O. P.

Sprawa stosunku Wielkopolski do nowopowstającego w szybkim tempie Centralnego Okręgu Przemysłowego od dłuższego czasu jest jednym z podstawowych zagadnień gospodarczych żywo interesujących ogół przemysłu.

Obszernie i wyczerpująco sprawa ta została omówiona w prasie gospodarczej, oraz w ramach samorządu gospodarczego i w organizacjach gospodarczych.

Niewątpliwie jednak sprawa coraz to bardziej może dotyczyć już każdego poszczególnego przedsiębiorstwa, które zarówno może oczekiwać teraz w COP. konkurencji, jak i może szukać tam korzystnego rynku zbytu na swoje towary. W tej dziedzinie nic już nie może zastąpić możności osobistego zwiedzenia Centralnego Okręgu.

Nic przeto dziwnego, że inicjatywa urządzenia specjalnie zorganizowanej wycieczki tutejszych sfer gospodarczych do COP. spotkała się z ogólną aprobatą, a konkretne projekty wzbudziły żywe zainteresowanie.

W poprzednim numerze „Życia Gospodarczego‘ podawaliśmy już dość dokładny plan wycieczki, która zwiedzi wszystkie ważniejsze centra przemysłowe na terenie COP., gdzie będzie odpowiednio przyjmowana i informowana. Wycieczka pozwoli uczestnikom na:

a) zaznajomienie się z ciekawymi pracami gospodarczymi w COP.,

b) nawiązanie z tamtejszymi sferami gospodarczymi osobistych kontaktów,

c) zbadanie możliwości pracy gospodarczej na terenie COP.,

d) wyszukanie możliwości zakupu czy sprzedaży artykułów przemysłowych w COP‘ie.

Powołując się przeto na te wiadomości, podawane również przez prasę codzienną informujemy dodatkowo, że wyjazd wycieczki nastąpi z Poznania w dniu 15 sierpnia. O godzinie odjazdu zgłoszeni uczestnicy dowiedzą się osobno.

Zgłoszenia poszczególnych przemysłowców na wycieczkę prosimy bezzwłocznie, najpóźniej do 3 sierpnia b. r. łącznie, kierować pod adresem Związku Fabrykantów w Poznaniu (Rzeczypospolitej 1), który również udzieli potrzebnych dalszych wiadomości. Związek Fabrykantów jest przeświadczony, że możliwie największa ilość przemysłowców skorzysta z nadażającej się okazji i gorąco zachęca do udziału w wycieczce.

Skarb. - Finanse

Wynajem cystern i balonów do przewożenia towaru.

Ministerstwo Skarbu, okólnikiem z dn. 8. 6. 1938 r. (L. D. V. 12936/4/38 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 17, poz. 426) zakomunikowało podległym sobie władzom wyciąg z wyroku N, T. A. z dnia 21. 3. 1938 r. (L. Rej. 1734/36 do 1738/36), dotyczący sprawy opodatkowania wynagrodzenia, pobranego przez przedsiębiorstwo produkcyjne od swych klientów za wynajem cystern i balonów, służących do przewiezienia nabytego w przedsiębiorstwie towaru.

Władza wymiarowa uznała za obrót podatkowy opłaty, pobrane przez firmę od jej klientów za wynajem cystern i balonów, w których dostarczała ona produkowany przez siebie kwas siarkowy. Firma kwestionowała obowiązek podatkowy, podkreślając, iż oddawała naczynia te do dyspozycji odbiorców jako opakowanie sprzedawanych wyrobów własnych, świadcząc tym samym jedynie usługi uboczne, związane z dostarczaniem sprzedawanych surowców. Zdaniem firmy pobierane opłaty stanowią koszty przewozu, podlegające wyłączeniu z podstawy opodatkowania, stosownie do postanowień art. 5 ust. końcowy, ustawy o podatku przemysłowym.

N. T. A. wyraził zapatrywanie, że wyłączeniu spod opodatkowania, w myśl przepisu ustępu końcowego art. 5 ustawy, podlegają koszty przewozu, wyłożone za nabywcę towaru przez sprzedawcę. Jeśli więc sprzedawca sam podejmie się przewozu zbytych towarów za wynagrodzeniem, nie zachodzi wypadek w myśl powyższego przepisu. Sprzedawca bowiem nie wykłada kosztów przewozu za nabywcę, lecz je wprost od niego pobiera dla siebie, a nie dla osoby trzeciej, od siebie róż-

nej. Sprzedawca występuje w roli przewoźnika, a zatem winien też ponosić konsekwencje podatkowe w ramach art. 5 p. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (t. j. ustalenie obrotu i zastosowanie stawki podatkowej, jak dla przedsiębiorstwa przewozowego) w odniesieniu do wynagrodzenia, pobranego za świadczone usługi przewozowe, chociażby świadczone tylko ubocznie i w związku ze swą główną działalnością zarobkową, stanowiącą treść prowadzonego przedsiębiorstwa przemysłu wytwórczego czy przetwórczego.

Jednocześnie N. T. A. ustalił tezę, iż zasadniczą myślą przewodnią przepisu ustępu końcowego art. 5 ustawy o wyłączeniu spod opodatkowania kosztów przewozu, jest wykluczenie obciążenia podatkowego w odniesieniu do takich wpływów przedsiębiorstwa, które stanowią dla niego jedynie sumy przechodnie, a zatem należności obce, przez sprzedawcę jedynie inkasowane na rachunek osoby trzeciej. (GSI.).

Amortyzacja „marki fabrycznej".

Płatnik w skardze kasacyjnej zarzucał, iż „marka fabryczna" jest integralną częścią przedsiębiorstwa, wartość więc jej nabycia podlega amortyzacji na tych samych zasadach, co przedsiębiorstwo, dla którego została zgłoszona; pominięcie zatem jej amortyzacji obraża przepis art. 6 ustawy o podatku dochodowym.

W wyroku z dnia 24. 3. 1938 r. L. Rej. 3047/36 N. T. A. wypowiedział zapatrywanie, że marka fabryczna nie może być amortyzowana, ponieważ nie jest ani budynkiem, ani maszyną, ani martwym inwentarzem, a więc przedmiotem rodzajowo określonym przez art. 6 ustawy. Poza tym N. T. A. orzekł, że samoistna dopłata za zezwolenie na wyłączne używanie pewnej nazwy przedsiębiorstwa, umówiona odrębnie od sprzedaży przedsiębiorstwa, nie może być wliczona do podstawy amortyzacji zakupionych obiektów. (GSI.)

Księgi handlowe.

W wyroku z dnia 17. VI. 1937 r. L. Rej. 1651/36 N. T. A. zajął następujące stanowisko:

1) „Nieprawidłowości księgowania, odnoszące się do późniejszych okresów podatkowych, nie mogą uzasadnić odrzucenia ksiąg we wcześniejszym okresie podatkowym".

2) „Zasady prawidłowej księgowości nie stoją na przeszkodzie prowadzeniu dla pobrań właściciela oddzielnej księgi pomocniczej i wprowadzeniu do księgi zasadniczej salda w jednej pozycji; księga pomocnicza stanowi wtedy z księgą zasadniczą jedną całość".

Księgowanie faktur.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych Rzpl. P. w Warszawie odniósł się do Ministerstwa Skarbu z prośbą o wydanie zarządzenia, które pozwalałoby stosować przez władze skarbowe zasadę uznawania ksiąg handlowych za wadliwe i pominięcie ich jako środka dowodowego, w razie kontowania zakupu towarów nie z chwilą otrzymania faktur, lecz w miarę dokonywania wpłat za nabyty towar, tylko w przypadku stwierdzenia złej woli płatnika. W wyniku tej interwencji Ministerstwo Skarbu wystosowało do Związku Izb pismo z daty 10 maja 1938 r. Nr. D. V. 363/1/38 następującej treści:

„Na pismo z dnia 3 stycznia 1938 r. Znak PMZ—21/1, Ministerstwo Skarbu komunikuje:

1. Sprawa zaświadczenia ksiąg uproszczonych uregulowaną została okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dn. 17 grudnia 1937. L. D. V. 10666/1/37 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 33, poz. 944),

2. w sprawie terminu księgowania faktur Ministerstwo Skarbu nie widzi dostatecznych powodów do zmiany swego stanowiska, zajętego w piśmie z dnia 18 listopada 1937 r. L. D. V. 10666/1/37, skierowanym do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

W myśl bowiem zasad prawidłowej księgowości ciąży na kupcu obowiązek uwidaczniania w księgach transakcji w chwili ich dokonania. (Wyrok N. T. A. z 6 października 1937 r. L. Rej. 6595/35).

Otrzymanie faktury jest potwierdzeniem dokonania transakcji, to też w tym momencie winna ona znaleźć swój wyraz w księgach kupca.

Konieczność księgowania zakupu towarów z chwilą otrzymania faktury potwierdza zresztą wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 13 marca 1935 r. L. Rej. 11488/32, w którym N. T. A. orzekł, że księgowanie zakupu towaru nie z chwilą otrzymania faktury, lecz w miarę wypłat za nabyty towar, uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za wadliwe. Wszelkie dalsze zdarzenia, jak uzgodnienie ilości i jakości towaru, a nawet ewent. niedojście transakcji do skutku — stanowią odrębne zdarzenia, które muszą być odpowiednio księgowane.

W związku z powyższym, wysunięta przez Związek propozycja księgowania faktur dopiero po nadejściu towaru, jego sprawdzeniu i ewent. wyreklamowaniu zachodzących różnic w jego ilości lub jakości, — nie znajduje dostatecznego uzasadnienia w przepisach Kodeksu Handlowego, zasadach prawidłowej księgowości oraz ustalonej judykaturze N. T. A.

Zaprowadzenie ksiąg handlowych wśród roku operacyjnego.

Ustawa o podatku przemysłowym nie zna podziału okresu podatkowego na części, jeśli chodzi o stosowanie stawki podatkowej od obrotu, wykazanego prawidłowymi księgami handlowymi. To też brak prawidłowych ksiąg handlowych obejmujących cały okres podatkowy pozbawia płatnika prawa korzystania ze stawek podatku przemysłowego od obrotu, przewidzianych dla przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe. (N. T. A. 12 stycznia 1937 r. L. Rej. 5919/34).

Płatność podatków w sierpniu.

W sierpniu przypadają terminy płatności następujących podatków:

dnia 5 — podatku od energii elektrycznej pobranego w ciągu drugiej połowy lipca rb.;

dnia 7 — potrąconego podatku dochodowego pracownikom od uposażeń służbowych, emerytur, rent, wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawców w lipcu rb.;

dnia 8 — specjalnego podatku od wynagrodzeń z funduszów publicznych wypłaconych w lipcu;

dnia 15 — płatność zaliczki kwartalnej na podatek obrotowy przez płatników jednej piątej kwoty podatku wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy;

dnia 20 — pobrany w ciągu pierwszych 15 dni sierpnia rb. podatek od energii elektrycznej;

dnia 25 — płatna jest zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w lipcu przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe I—V kat. prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez wszystkie przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

dnia 31 — płatny jest podatek od kapitałów i rent, przypadający od świadczeń umówionych w kontraktach o wydobywania ciał kopalnianych z cudzego gruntu.

Wyjaśnienie odnośnie zwolnienia zakładów przemysłowych od podatku od lokali.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 24. VI. 1938 roku L. D. V. 8140/3/38 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 18) wyjaśniło, iż zwolnienie od podatku od lokali tych lokali, które w całości lub w części zajęte są przez zakłady przemysłowe (na podstawie art. 2 pkt. 3 dekretu Prezydenta R. P. z XI. 1935 r. o podatku od lokali — Dz. U. R. P. Nr. 82), dotyczy również przypadków, gdy lokale (części lokali) zajęte są przez zakłady przemysłowe, prowadzone nie przez osoby obowiązane do opłacania podatku (właściciela lokalu, głównego lokatora), lecz przez inne osoby (podnajemców, członków rodziny głównego lokatora itd.).

Potrącalność odsetek od długów przy wymiarze podatku dochodowego.

W wyroku z dnia 29 XI 1937 r. L. Rej. 8055/34 N. T. A. zajął stanowisko iż okoliczność, że wydatek na odsetki od długów ma w danym przypadku charakter kosztu uzyskania dochodu, nie może uzasadnić uwzględnienia tego wydatku nie w pełnej jego wysokości, przy ustaleniu podstawowym wymiaru za pomocą norm szacunkowych. (Średnia zyskowności).

Potrącalność z dochodu kosztów reklamy za granicą.

— Firmy krajowe produkujące artykuły na podstawie licencji zagranicznej są częstokroć zobowiązane umową z fabryką zagraniczną, z której licencji korzystają — do ponoszenia części kosztów reklamy tego artykułu. również w prasie zagranicznej. Wydatki na reklamę wytwarzanego artykułu stanowią „koszt osiągnięcia dochodu“ i jako takie są potrącane z dochodu, w myśl art. 6 ustawy o podatku dochodowym. Dotyczy to jednak z zasady bezpośredniej reklamy producenta krajowego. W wypadkach więc, gdy idzie o udział firmy krajowej w kosztach reklamy danego artykułu zagranicą, prowadzonej przez zagraniczną fabrykę tego artykułu — władze skarbowe nie uznają tych wydatków za potrącalne z dochodu.

Natomiast N. T. A. w wyroku z dnia 23 X 1937 r. L. Rej. 4328/35 wypowiedział pogląd, iż udział firmy krajowej w ponoszonych przez zagranicznego fabrykanta kosztach reklamy towarów wyrabianych w Polsce przez firmę krajową, w pismach zagranicznych, docierających do Polski, — stanowi u firmy krajowej w zasadzie koszt potrącalny z dochodu.

Znaczenie dowodów rachunkowych.

Firma wniosła skargę do N. T. A. starając się wykazać, że asygnacje kasowe przychodowe i rozchodowe, w których podano treść transakcji, nazwisko dostawcy względnie odbiorcy, ilość i cenę towaru oraz podpis, są dostatecznym dowodem zakupu lub sprzedaży towarów.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 28. II. 1938 r. L. Rej. 5093/34 zajął następujące stanowisko: „Zapisy do ksiąg handlowych winny być poparte dowodami rachunkowymi, oczywiście oryginalnymi lub kopiami. Asygnacje kasowe są dokumentem wewnętrznym, więc nie mają wagi dokumentu oryginalnego. Jeśli więc istnieją lub winny istnieć dowody rachunkowe oryginalne, brak ich, chociażby tylko częściowo, uzasadnia dostatecznie dyskwalifikację ksiąg handlowych pod względem formalnym.

Świadkowie w postępowaniu podatkowym.

Władza skarbowa nie zbadała w postępowaniu podatkowym wszystkich świadków powołanych na ustalenie istotnych okoliczności faktycznych, tłumacząc się tym, że mimo wezwania świadkowie nie stawili się na żądanie władzy. N. T. A., w wyroku z dnia 26 maja 1937 r. (L. Rej. 5165/35) stanął na stanowisku, iż przez zaniechanie powtórnego wezwania świadków władza pozwana dopuściła się naruszenia istotnych form postępowania ze szkodą dla skarżącego. Błędnie bowiem, zdaniem N. T. A., władza skarbowa uważa się za zwolnioną od obowiązku przeprowadzenia dowodu już z tego powodu, że świadek na raz wystosowane żądanie nie zjawił się. Ponieważ władza nie wyciągnęła żadnych konsekwencyj prawnych wobec wezwanych, przeto niewiadomym jest czy pod groźbą sankcji karnej świadek nie wypełniłby obowiązku co do złożenia zeznań. G. S. I.

Sprawy socjalne.

Zmiany przez pracodawcę warunków umowy.

Zasada prawna. Umowa o pracę może być zmieniona (poza przypadkiem zgody stron) tylko za uprzednim wypowiedzeniem.

Sam fakt wypłaty przez pewien czas gratyfikacji pracowników nie stwierdza jeszcze, by pracodawca był obowiązany do jej uiszczania.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 19 maja 1937 r. Nr. C. I. 2293/36.)

Wynagrodzenie za rozwiązanie pracy i za urlop przy zatrudnieniu robotnika przez niepełne sześć dni w tygodniu.

Zasada prawna. Wynagrodzenie za rozwiązanie stosunku pracy w przypadku, gdy robotnik, zatrudniony przez niepełne sześć dni w tygodniu, otrzymuje zapłatę, obliczoną w stosunku do ilości przepracowanych godzin, winno być określone przeciętnie do jego zarobków w okresie trzymiesięcznym, poprzedzającym zwolnienie.

Dla określenia warunków materialnych pracownika w czasie urlopu decyduje wyłącznie ilość pracy, mogącej być wykonaną przez pracownika w danym okresie czasu, i wysokość uzyskanej za tę pracę należności.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 14 maja 1937 r. Nr. C. I. 2465/36.)

Kilkakrotne zawarcie umów.

Kilkakrotne zawarcie umowy o pracę na czas oznaczony (na czas urlopów lub choroby innych pracowników) nie uzasadnia obowiązku pracodawcy na zawieranie takiejże umowy i w przyszłości. (30. III. 1936 C. II 2794/35).

Wypowiedzenie przez pracodawcę umowy przy samym jej zawarciu.

Zasada prawna: Pracodawca, który równocześnie z zawarciem z pracownikiem w warunkach, przewidzianych w art. 28 rozp. Prez. R. P. o umowie o pracę pracowników umysłowych, umowy na termin 3-miesięczny, uważanej przez powyższy art. 28 za umowę zawartą na czas nie określony, wypowiedział tę umowę, nie może się powoływać na pomienione wypowiedzenie, gdyż było ono jedynie oznaczeniem końcowego terminu umowy i nie może rodzić skutków prawnych rzeczywistego wypowiedzenia.

(Orzeczenie Izby Cywilnej S. N. z 20. IX. 1937 r. Nr. C. III. 1527/35).

Dotyczyło to wypadku, gdy pracodawca zawarł z pracownikiem trzy bezpośrednio po sobie następujące umowy o pracę na czas określony, z których żadna nie przekracza terminu trzech miesięcy, jeżeli pracownik ten uprzednio pracował na czas nieokreślony i otrzymał wypowiedzenie, którego czasokres upłynął w chwili zawarcia pierwszej z cyt. umów (art. 28).

Wypowiedzenie umowy o pracę w czasie choroby.

Sąd Najwyższy — Izba Cywilna w orzeczeniu z dn. 12. 10. 1937 r. (C. II. 961/37), wypowiadając opinię prawną, że „Zakaz wypowiadania umowy o pracę w czasie choroby pracownika dotyczy tylko okresu, w którym choroba uniemożliwia pracownikowi wykonywania pracy umownej,, — stanął na stanowisku, że przez „chorobę“, w czasie trwania której, w myśl art. 29 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych, pracodawca nie może wypowiedzieć pracownikowi umowy o pracę, nie należy uważać każdej choroby, na którą dany pracownik cierpi (zapadł), a tylko taką chorobę, wzgl. taki okres jej trwania, w którym pracownik nie może wykonywać pracy, do której jest obowiązany na podstawie umowy.

W motywach podniósł Sąd Najwyższy, że przyjęcie odmiennej interpretacji przepisu art. 29 cyt. rozporządzenia uniemożliwiałoby pracodawcom wypowiadania umowy pracownikom chronicznie chorym (np. na gruźlicę), którzy jednak zdolni są do pracy. Jeżeli więc pracownik, cierpiący stale na pewną chorobę, jest jednak z reguły zdolny do pracy, to pracodawca może mu — każdej chwili — wypowiedzieć umowę o pracę, za wyjątkiem okresów, w których pracownik ten, czy to wskutek choroby, na którą stale cierpi, czy też wskutek jakiejś innej choroby, jest niezdolny do pracy.

Niezdolność do wykonywania zawodu.

Art. 48 ust. 1 rozp. P. R. z dnia 24 listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Dzień nastania niezdolności do wykonywania zawodu, jeżeli jest on przedmiotem ustalenia w postępowaniu, nie może być stwierdzony wyłącznie na podstawie wskazówek samego ubezpieczonego, ponadto zaś powinien być ustalony w sposób stanowczy. (N. T. A. z dnia 23 listopada 1937 1. rej. 6162/35).

Nodgodziny bez zezwolenia pracodawcy.

Jeżeli praca w nadgodzinach wykonywana była bez pozwolenia lulb zlecenia pracodawcy, jak i też w czasie trwania stosunku służbowego nie podano tej pracy do wiadomości pracodawcy, to mimo, że wykonywana ona była na polecenie współpracowników, nie stanowi podstawy do roszczenia o zapłatę za pracę w godzinach nadliczbowych. (Orzeczenie z 10 IV 1935 — C I 53/35).

Diety służbowe.

Art. 11 rozp. P. R. z 24 listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Diety, wypłacane pracownikowi w czasie podróży służbowej poza miejscowość, w której pracownik stale wykonuje pracę, nie należą do wynagrodzenia, podlegającego zaliczeniu do ubezpieczenia w myśl art. 11 rozporządzenia. Obliczenie wynagrodzenia, podlegającego zaliczeniu do ubezpieczenia celem ustalenia wysokości składek ubezpieczeniowych, podpada pod przepis art. 164 ust. ostatni p. 4 przytoczonego rozporządzenia. (N. T. A. z dnia 27 stycznia 1938 1 rej. 2445/36 i 1540/37).

Handel zagraniczny.

Druki używane w postępowaniu celnym.

Okólnikiem L. D. IV. 5780/1/38 Ministerstwo Skarbu zarządziło, jakie druki celne są płatne, a jakie nie podlegają opłacie. Drukami celnymi bezpłatnymi, nie podlegającymi kontroli, są: zgłoszenie celne ustne przywozowe, pokwitowanie na częściowe uiszczenie należności celnej, zgłoszenie celne ustne wywozowe, zgłoszenie celne ustne do odprawy warunkowej, zaświadczenie na zdeponowane przedmioty w ruchu podróżnych oraz zaświadczenie o warunkowej odprawie środków przewozowych. Drukami celnymi płatnymi są: zgłoszenie celne przywozowe (50 gr.), zgłoszenie celne wywozowe (30 gr), zgłoszenie towarów na skład celny (30 gr), poświadczenie wywozu zagranicę środków przewozowych (50 gr), wniosek o zezwolenie przepakowania lub dzielenia towarów (10 gr), zgłoszenie ogólne stawki (5 gr), wykaz władów i skrytek (5 gr), spis prowizji i zasobów okrętowych (5 gr), spis przedmiotów, podlegających cłu, przywiezionych przez kapitana i załogę statku (5 gr), konosament zastępczy dla ruchu morskiego (2 gr), zgłoszenie wyjścia statku (2 gr), zgłoszenie ogólne wywozowe (5 gr), deklaracja o przyjściu odejściu statku (2 gr), zaświadczenie dla krajowych łodzi (2 gr). Pozostałe niewymienione wyżej druki celne są drukami bezpłatnymi i nie podlegającymi kontroli. Druki do przepisów rachunkowo - kasowych oraz druki statystyczne regulowane są odpowiednimi przepisami.

Nowe placówki eksportu polskiego w U.S.A.

W San Francisko została utworzona stała ekspozytura Konsulatu Generalnego R. P. w Chicago, której celem będzie praca nad rozwojem eksportu polskiego do zachodniej części St. Zjednoczonych.

W Nowym Jorku została utworzona delegatura Związku Izb Przemysłowo - Handlowych.

Obie powyższe placówki współpracują nad intensyfikacją handlu, udzielając zainteresowanym przedsiębiorstwom informacyj i ułatwiając nawiązanie kontaktów.

Kontakty gospodarcze z Litwą.

W początku sierpnia br. delegat Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego (Warszawa, Jasna 11) udaje się do Kowna celem zorientowania się w możliwościach ulokowania artykułów polskich na Litwie.

Przedsiębiorstwa zainteresowane powyższą sprawą zechcą nawiązać jaknajrychlej kontakt z Tow., powołując się na wiadomość z Związku Fabrykantów i informując Związek, w razie uznania potrzeby, o podjętych pracach i napotykanych trudnościach.

W sprawie wymiany towarowej z Litwą.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 sierpnia br. umowy handlowej polsko - litewskiej, Izba Przem. - Handl. zawiadamia, aby firmy we własnym interesie poprzedzały nawiązywanie kontaktów gospodarczych z Litwą, zasięganiem opinii Radcy Ekonomicznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych odnośnie osób wchodzących w grę, jak i realnych możliwości handlowych wypływających z obecnej sytuacji polityczno-gospodarczej.

Targi i Wystawy.

„Jarmark Poleski".

Ministerstwo Komunikacji przyznało na tegoroczne „Dni Polesia" w Pińsku zniżki kolejowe w wysokości 66% indywidualnie w obie strony, ważne od dnia 12 sierpnia do 6 września br. W najbliższych już dniach można już będzie nabywać karty uczestnictwa we wszystkich oddziałach Ligi Popierania Turystyki i biurach podróży.

Oprócz tradycyjnego już dorocznego „Trzeciego Jarmarku Poleskiego" pierwszorzędną atrakcją „Dni Polesia" będzie wystawa łowiecka.

Targi Północne w Wilnie.

Rozbudowane w r. b. znacznie IV-te Targi Północne w Wilnie odbędą się w czasie od 17. IX — 2. X.

Rozkład Targów przewiduje 4 działy (przemysłowo - handlowy, rolniczy, rzemiosła i drobnego przemysłu, oraz dział wystawowy).

Termin zgłoszeń upływa 3 września 1938 i należy je kierować pod adresem Biura Targów Północnych, Wilno, ul. Legionów nr. 1 a.

Ceny stoisk po 20 i 25 zł za m² w pawilonie.

Bliższych informacyj udzieli Biuro Targów, lub Związek Fabrykantów w Poznaniu.

Targi jesienne w Lipsku.

Tegoroczne Międzynarodowe Targi Jesienne w Lipsku odbędą się w czasie od 28 VIII — 1 IX 1938.

Bliższych informacyj o targach, o warunkach udziału i o udogodnieniach dla zwiedzających udzielą: delegaci Targów p. dr Peutzlin w Warszawie, Al. Ujazdowskie 36-3 i p. O. Mix, Poznań, Rybaki 24-25, oraz Biura Podróży.

Różne.

Znaki towarowe.

Teza z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 20. kwietnia 1937 r. L. Rej. 6850/35: „Umieszczenie w znaku towarowym nazwiska pewnej osoby jest naruszeniem prawa tej osoby do nazwiska w rozumieniu art. 177/1, lit. b) prawa z 22 marca 1928 r. (poz. 384 Dz. Ust.), chyba, że chodzi o nazwisko, będące zarazem znanym wyrazem na określenie jakiegoś przedmiotu lub pojęcia, a z okoliczności sprawy nie wynika, ani też nie zachodzi nawet prawdopodobieństwo, że dane słowo zostało użyte w znaku towarowym właśnie jako nazwisko, na przykład w zamiarze wykorzystania jednakowego brzmienia".

Liczba samochodów w Polsce.

Liczba samochodów w Polsce w ciągu roku 1937 wzrosła o 20%, osiągając na 1. I. 1938 cyfrę 34.324 (pojazdów mechanicznych zarejestrowanych jest 44.200). Oznacza to początek na drodze do wyrównywania ogromnych zaległości Polski na tym polu, ponieważ ogólny wzrost liczby samochodów w Europie wyniósł $7^1/_2$%. Procentowy wzrost liczby samochodów w Polsce w 1928 r. wyniósł 32%, a od 1929 do 1936 zaznaczał się stały spadek liczby samochodów.

Niemcy mają ok. 1,45 milj. samochodów, Dania 135 tys., Czechy 108 tys., Szwajcaria 93 tys. (dane z 1937 r.).

Delegatura Izb P.-H. w Sandomierzu.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych i Polski Związek Przemysłowców Metalowych uruchomiły w Sandomierzu delegaturę, której celem będzie szeroka akcja informacyjna dla przemysłu całego kraju, zainteresowanego sprawami Centralnego Okręgu Przemysłowego i pomoc przy akcji gospodarczej na tym terenie.

Na konkretnie postawione pytania mogą PT. Członkowie Związku Fabrykantów uzyskać bezpośrednio z delegatury (Sandomierz, Ratusz), lub za pośrednictwem naszego Związku żądane informacje.

Taryfa dla przesyłki reekspediowanej.

„Do przesyłki ,nadanej na polskiej stacji za listem przewozowym wewnętrznym, jeżeli zostanie ustalone, że była ona pierwotnie nadana zagranicą i na polskiej stacji została tylko reekspediowana, winna mieć zastosowanie normalna taryfa, jak dla przesyłek międzynarodowych, a nie wyjątkowa, przewidziana dla danego rodzaju przesyłek krajowych."

(Uchwała 7 sędziów z 8 maja 1937 — Nr. C. I. 1545/35).

Biuro surowcowe Min. P. i H.

Ostatnio w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych odbyło się posiedzenie Komitetu Obrony Rzeczypospolitej. Tematem obrad były sprawy gospodarcze, a w szczególności sprawy surowcowe i przemysłowe.

W wyniku obrad ustalono szereg wytycznych i zdecydowano skoncentrować odpowiedzialność za państwową gospodarkę surowcową w rękach Ministra Przemysłu i Handlu, który otrzyma specjalne uprawnienie w tej dziedzinie.

W wyniku powziętych uchwał zdecydowano stworzenie w Ministerstwie Przemysłu i Handlu specjalnego organu pracy dla spraw surowcowych.

Zadaniem tego Biura Surowcowego jest przede wszystkim opracowanie państwowego planu zaopatrywania w surowce, czuwanie nad realizacją tego planu, uzgodnienie wymagań życia gospodarczego z wymaganiami obrony Państwa w tej dziedzinie.

Uprawnienia Ministra Przemysłu i Handlu w dziedzinie surowcowej uległy znacznemu wzmocnieniu. Uprawnienia te nie uszczuplają jednak w niczym kompetencyj surowcowych innych resortów państwowych. Zostaje jedynie stworzony organ pracy, którego dotychczas było brak, a którego głównym celem będzie harmonizowanie poczynań poszczególnych resortów w ramach ogólnego planu państwowego.

Kierownikiem pow. Biura został mianowany p. dyr. Marian Kandel, dotychczasowy dyrektor dep. przemysłowego.

Polska flota handlowa.

W pierwszym półroczu 1938 przyrost tonażu, uwidoczniony w rejestrze portowym w Gdyni (statki o pojemności 20 brt) wyniósł 16 jednostek o łącznej pojemności 3.204 brt i 1.527 nrt.

W zestawieniu z tonażem na 1. I. 1938 który wynosił 97 jednostek o pojemności 98.686 brt — przyrost w okresie I półrocza wyniósł 3,8%.

Z pośród statków, których ogółem zarejestrowanych było 1. VII. 113 sztuk, 51 było motorowych i żaglowo - motorowych, 49 — parowych (o pojemności 60 tys. ton brutto), 13 — bez napędu (bunkrowców).

Kapitał szwedzki w Polsce.

Według szczegółowych danych opublikowanych przez „Polskę Gospodarczą" w Polsce jest zainwestowanych 37 milionów złotych kapitału szwedzkiego, przy czym tylko 777 tys. z tego zainwestowanych jest w handlu, a reszta w przemyśle.

Stanowi to 2,6% ogółu obcego kapitału w Polsce i stawia Szwecję na dziewiątym miejscu co do kolejności obcych kapitałów. Głównymi centrami pracy kapitału szwedzkiego w Polsce są: :przemysł elektrotechniczny, oraz chemiczny (w tym eksploatacja monopolu zapałczanego).

Wydawnictwa.

Dr S. Górniak i E. Ehrlich: WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE KUPCA DETALICZNEGO. Książnica - Atlas. Lwów-Warszawa, Str. 80, cena 1,30.

Wydawnictwo to jest bardzo na czasie, brak bowiem było dotychczas tego rodzaju książki, która by w zwięzły sposób informowała kupca o jego obowiązkach prawno - publicznych w stosunku do władz, a ponadto była poradnikiem, jak należy sprawy te załatwiać.

Na treść książki składają się następujące rozdziały: I. „Kupiec", II. „Spółki handlowe", III. „Sprawy podatkowe". IV. „Zabezpieczenie i dochodzenie pretensyj". (Zawiera także wzory pism łącznie z pozwami sądowymi). V. „Stosunki prawne pracowników handlowych". (Określa w sposób zwięzły formy umów, prawa i obowiązki kupca oraz jego personelu łącznie z zasadami dotyczącymi pełnomocnictw handlowych). VI. „Likwidacja, ugoda, upadłość". (Omawia zwięźle zasady określające przyczyny i sposób prowadzenia tych czynności).

Układ i treść książki są dostosowane do programów gimnazjów kupieckich. Niemniej jednak będzie z niej korzystać także kupiectwo, dla którego stanowić będzie praktyczny poradnik. Zresztą znajomość ujętych tu zasad nie może być obojętna dla nikogo, kto ma jakikolwiek silniejszy kontakt z handlem.

Marian Paluszkiewicz: KATEDRA POZNAŃSKA I JEJ ZABYTKI. Poznań 1938. Nakł. Biura Ogłoszeń „PAR". Cena 1,50 zł.

Katedra Poznańska należy do najstarszych świątyń na ziemiach polskich. Wśród zabytków są takie cenne dzieła, jak nagrobkowe płyty spiżowe i marmurowe, wśród nich jeden dłuta Jana Michałowicza z Urzędowa, polskiego Praksytelesa, jak go współcześni nazywali. Po tych pamiątkach oprowadza powyższy nowy przewodnik, objaśniając ich wartości artystyczne i genezę. Plan katedry ułatwi zwiedzającemu orientację, a reprodukcje siedmiu nagrobków utrwalą obraz ciekawszych nagrobków. Dzięki tym zaletom i starannej szacie graficznej nowy przewodnik odda cenne usługi turyście i wycieczkom.

T. Rojewski: WYSTAWY SKLEPÓW SPOŻYWCZO-KOLONIALNYCH. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 62, Zł 2.

Autor postawił sobie za zadanie dać praktyczne wskazówki, jak należy urządzać wystawy okienne, by odpowiadały swemu celowi i dawały maksimum skuteczności przy minimum kosztów. W książeczce niniejszej szczegółowo omówiono wnętrze okna, t. j. właściwą wystawę. Podane są wskazówki, jak należy przystępować do racjonalnego urządzania wystawy, jakie dobrać eksponaty, jaką nadawać wystawie formę, jakie stosować barwy, rytm ułożenia i dekoracje. Wszystkie te wskazówki odnoszą się na razie do branży spożywczo-kolonialnej.

Jakkolwiek sprawa omówiona w tej pracy dotyczy głównie kupiectwa, to jednak nie może być ona obojętną, czy nie znaną przemysłowcowi. Przeciwnie winien przemysł podsuwać tu własną inicjatywę kupiectwu — dla najkorzystniejszej reklamy wystawionego towaru.







Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.